

КЛЮЧОВІ СПРАВИ

2024

Перший, другий і третій квартал

Перелік справ,
рекомендований
юрисконсультом і
затверджений Бюро

**Європейський суд з
прав людини**

Жовтень 2024 року

ПРИМІТКА

Бюро щоквартально складає добірку найважливіших справ, що розглядалися Судом (також відомих як «ключові справи»), за рекомендацією юрисконсульта (див. опис відповідних ролей у главах II і III розділу I [Регламенту Суду](#)). Цей перелік містить добірку ключових справ за 2024 рік.

Справи упорядковано відповідно до статей Конвенції та ключових слів, а також в алфавітному порядку за Державою-відповідачем і за заявником. Крім того, їх наведено за рівнем важливості «Ключові справи» в базі даних судової практики [HUDOC](#).

За замовчуванням усі посилання стосуються рішень Палати. Справи Великої Палати, як рішення, так і ухвали, позначені текстом «[ВП]». Ухвали позначені текстом «(ухв.)».

Рішення Палати, які не є «остаточними» за змістом статті 44 Конвенції, позначені « » у наведеному нижче переліку. У випадку, якщо будь-яке таке рішення буде прийнято для передання на розгляд Великої Палати відповідно до статті 43, його не буде включено до цього переліку.

Цей переклад опубліковано за домовленістю з Радою Європи, Європейським судом з прав людини та Верховним Судом (Україна) і виконано бюро перекладів «Профпереклад».

Для отримання інформації щодо способу посилання на практику Суду [перейдіть за посиланням](#).

Пункт 2 статті 44. Остаточні рішення у справі

Рішення Палати стає остаточним:

- (a) якщо сторони заявляють, що вони не звертатимуться з клопотанням про передання справи на розгляд Великої Палати; або
- (b) через три місяці від дати постановлення рішення, якщо клопотання про передання справи на розгляд Великої Палати не було заявлено; або
- (c) якщо колегія Великої Палати відхиляє клопотання про передання справи на розгляд Великої Палати за статтею 43.

Стаття 43. Передання справи на розгляд Великої Палати

1. Упродовж трьох місяців від дати ухвалення рішення Палатою будь-яка сторона у справі може, у виняткових випадках, звернутися з клопотанням про передання справи на розгляд Великої Палати.
2. Колегія у складі п'яти суддів Великої Палати приймає таке клопотання, якщо справа порушує серйозне питання щодо тлумачення або застосування Конвенції чи Протоколів до неї або важливе питання загального значення.
3. Якщо колегія приймає клопотання, Велика Палата вирішує справу шляхом постановлення рішення.

Зміст

<u>СПРАВИ ЗА СТАТТЕЮ</u>	<u>4</u>
<u>СПРАВИ ЗА ДЕРЖАВОЮ-ВІДПОВІДАЧЕМ</u>	<u>12</u>
<u>СПРАВИ ЗА ЗАЯВНИКОМ</u>	<u>14</u>

Справи за статтею

СТАТТЯ 1

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ

Територіальна юрисдикція Португалії, встановлена щодо скарг, поданих групою молодих португальців стосовно шкоди, спричиненої зміною клімату

Відсутність екстериторіальної юрисдикції решти Держав-відповідачів: *неприйнятна*

«Дуарте Агустіну та інші проти Португалії та 32 інші» (Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Others) (ухв.) [ВП], № 39371/20, 09 квітня 2024 року

[Ухвала](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 5

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14303>

ПРОЦЕДУРА, ВСТАНОВЛЕНА ЗАКОНОМ

Арешт і тримання під вартою під час досудового розслідування судді Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів ООН незважаючи на його дипломатичний імунітет: *порушення*

«Айдин Сефа Акай проти Туреччини» (Aydın Sefa Akay v. Türkiye), № 59/17, 23 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Позбавлення свободи

Превентивні накази про введення комендантської години, що становлять обмеження свободи, видані щодо заявників, підозрюваних в участі в насильницьких діях під час саміту COP21: *неприйнятна*

«Доменжу проти Франції» (Domenjoud v. France), №№ 34749/16 і 79607/17, 16 травня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 6

Пункт 1 статті 6 (адміністративний та цивільний аспекти)

ДОСТУП ДО СУДУ

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЦИВІЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Відсутність ефективного доступу до суду стосовно скарги асоціації-заявника щодо ефективної реалізації заходів з пом'якшення ризиків згідно з національним законодавством: *Стаття 6 є застосовною; порушення*

«Ферайн КлімаСенйоріннен Швейцарія та інші проти Швейцарії» (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland) [ВП], № 53600/20, 09 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Пункт 1 статті 6 (цивільний аспект)

Скарга жертв стверджуваних злочинів, які беруть участь у кримінальному провадженні, про те, що бездіяльність слідчого судді призвела до закінчення строку давності цих злочинів, а отже, до відсутності розгляду цивільних позовів жертв: *відсутність порушення*

«Фаббрі та інші проти Сан-Марино» (Fabbri and Others v. San Marino) [ВП], №№ 6319/21 та інші, 24 вересня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Пункт 1 статті 6 (кримінальний аспект)

СПРАВЕДЛИВЕ СЛУХАННЯ

Дійсність відмови від права на професійну правничу допомогу, підписаної заявником під час незафіксованого тримання під вартою, коли він страждав від абстинентного синдрому: *порушення*

«Богдан проти України» (Bogdan v. Ukraine), № 3016/16, 08 лютого 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Пункт 2 статті 6

ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ

Відмова у виплаті компенсації за судову помилку після скасування кримінальних вироків заявників як «таких, що не викликають довіри», у зв'язку з недотриманням нового встановленого законом критерію: *відсутність порушення*

«Нілон та Галлам проти Сполученого Королівства» (Nealon and Hallam v. the United Kingdom) [ВП], №№ 32483/19 і 35049/19, 11 червня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Підпункт «с» пункту 3 статті 6

ЗАХИСТ ШЛЯХОМ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Дійсність відмови від права на професійну правничу допомогу захисника, підписаної заявником під час незафіксованого тримання під вартою, коли він страждав від абстинентного синдрому: *порушення*

«Богдан проти України» (Bogdan v. Ukraine), № 3016/16, 08 лютого 2024 року

Рішення | Стислий виклад

СТАТТЯ 8

ПОВАГА ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ

Невиконання Державою-відповідачем своїх позитивних зобов'язань щодо боротьби зі зміною клімату: *стаття 8 не є застосовною; порушення*

«Ферайн КлімаСенйоріннен Швейцарія та інші проти Швейцарії» (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland) [ВП], № 53600/20, 09 квітня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

ПОВАГА ДО ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ

Особистий обшук і обшук у будинку судді Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів ООН, незважаючи на його дипломатичний імунітет: *порушення*

«Айдин Сефа Акай проти Туреччини» (Aydın Sefa Akay v. Türkiye), № 59/17, 23 квітня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Неможливість для невиліковно хворого пацієнта, який страждає на невиліковне прогресуюче нейродегенеративне захворювання, отримати доступ до асистованої смерті, у зв'язку з загальною та екстериторіальною заборонаю: *відсутність порушення*

«Даніель Карсай проти Угорщини» (Dániel Karsai v. Hungary), № 32312/23, 13 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Засудження заявника до двадцяти діб ув'язнення за жебрацтво на пішохідній вулиці Копенгагена: *стаття 8 не є застосовною; неприйнятна*

«Діан проти Данії» (Dian v. Denmark) (ухв.), № 44002/22, 21 травня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14338> Ухвала | Стислий виклад

Пов'язані з працевлаштуванням заходи, які застосовуються до працівників у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги, котрі відмовляються від вакцинації проти Covid-19: *відсутність порушення*

«Паскінеллі та інші проти Сан-Марино» (Pasquinelli and Others v. San Marino), № 24622/22, 29 серпня 2024 року (не остаточне)

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Проведення медичного лікування у формі переливання крові Свідку Єгови під час екстреної операції, незважаючи на висловлену нею відмову від переливання крові будь-якого типу: *порушення*

«Піндо Мулла проти Іспанії» (Pindo Mulla v. Spain) [ВП], № 15541/20, 17 вересня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Загальна та абсолютна кримінальна заборона на придбання сексуальних послуг у межах широкомасштабного законодавчого підходу до боротьби з проституцією та торгівлею людьми: *відсутність порушення*

«М.А. та інші проти Франції» (M.A. and Others v. France), №№ 63664/19 та інші, 17 вересня 2024 року (не остаточне)

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

ПОВАГА ДО ЖИТЛА

Особистий обшук і обшук у будинку судді Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів ООН, незважаючи на його дипломатичний імунітет: *порушення*

«Айдин Сефа Акай проти Туреччини» (Aydın Sefa Akay v. Türkiye), № 59/17, 23 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

ПОЗИТИВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Невиконання Державою-відповідачем своїх позитивних зобов'язань щодо боротьби зі зміною клімату: *стаття 8 не є застосовною; порушення*

«Ферайн КлімаСенйоріннен Швейцарія та інші проти Швейцарії» (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland) [ВП], № 53600/20, 09 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Неможливість для невиліковно хворого пацієнта, який страждає на невиліковне прогресуюче нейродегенеративне захворювання, отримати доступ до асистованої смерті, у зв'язку з загальною та екстериторіальною заборонаю: *відсутність порушення*

«Даніель Карсай проти Угорщини» (Dániel Karsai v. Hungary), № 32312/23, 13 червня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 9

СВОБОДА РЕЛІГІЇ

СПОВІДУВАТИ РЕЛІГІЮ АБО ПЕРЕКОНАННЯ

Укази у Фландрії та Валлонії щодо заборони забою тварин без попереднього оглушення, які водночас передбачають реверсивне оглушення для ритуального забою: *відсутність порушення*

«Виконавчий орган мусульман Бельгії та інші проти Бельгії» (Executief van de Moslims van België and Others v. Belgium), № 16760/22 та інші, 13 лютого 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 14

ДИСКРИМІНАЦІЯ

Укази у Фландрії та Валлонії щодо заборони забою тварин без попереднього оглушення, які водночас передбачають реверсивне оглушення для ритуального забою: *відсутність порушення*

«Виконавчий орган мусульман Бельгії та інші проти Бельгії» (Executief van de Moslims van België and Others v. Belgium), № 16760/22 та інші, 13 лютого 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Стверджувана дискримінація між пацієнтами, які залежали від штучного підтримання життєвих функцій, та пацієнтами, які такої залежності не мали, а отже, не могли пришвидшити смерть, відмовившись від такого лікування: *відсутність порушення*

«Даніель Карсай проти Угорщини» (Dániel Karsai v. Hungary), № 32312/23, 13 червня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 15

ВІДСТУП ВІД ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

Превентивний наказ про введення комендантської години, виданий щодо двох заявників, підозрюваних в участі в насильницьких діях під час саміту COP21, відповідно до законодавства про надзвичайний стан, ухваленого після терористичних актів: *не поширюється дія обмеження*

«Доменжу проти Франції» (Domenjoud v. France), №№ 34749/16 і 79607/17, 16 травня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 33

МІЖДЕРЖАВНА ЗАЯВА

Адміністративна діяльність російських органів влади переважно в Криму, результатом якої є численні порушення Конвенції

«Україна проти Росії (щодо Криму)» (Ukraine v. Russia (re Crimea)) [ВП], №№ 20958/14 та 38334/18, 25 червня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 34

LOCUS STANDI (ПРАВО НА ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ)

ПОТЕРПІЛИЙ

Наявність статусу потерпілих в окремих заявників та права на звернення до суду (*locus standi*) асоціації-заявника щодо скарг, пов'язаних із зміною клімату: *неприйнятна щодо окремих заявників; право на звернення до суду асоціації-заявника залишено в силі*

«Ферайн КлімаСенйоріннен Швейцарія та інші проти Швейцарії» (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland) [ВП], № 53600/20, 09 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

СТАТТЯ 35

Стаття 35 пункт 1

ВИЧЕРПАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ

ЕФЕКТИВНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАСІБ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ

Заява до Суду без використання будь-якого засобу правового захисту серед доступних у португальському правовому порядку щодо скарг, пов'язаних зі зміною клімату: *неприйнятна*

«Дуарте Агустіну та інші проти Португалії та 32 інші» (Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Others) (ухв.) [ВП], №39371/20, 09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14303>ухвала | [Стислий виклад](#)

Підпункт «а» пункту 3 статті 35

RATIONE PERSONAE (ЮРИСДИКЦІЯ ЗА КОЛОМ ОСІБ)

Скарга, подана колишнім мером муніципалітету Гранд-Сінт щодо недостатніх дій Франції із запобігання зміні клімату: неприйнятна (несумісно *ratione personae*)

«Карем проти Франції» (*Carême v. France*) (ухв.) [ВП], № 7189/21, 09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14300>ухвала | Стислий виклад

СТАТТЯ 46

Пункт 2 статті 46

ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ

ЗАХОДИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Обов'язок Держави-відповідача вжити заходи для забезпечення безпечного повернення ув'язнених, переведених з Криму в пенітенціарні установи, розташовані на території Російської Федерації

«Україна проти Росії (щодо Криму)» (*Ukraine v. Russia (re Crimea)*) [ВП], №№ 20958/14 та 38334/18, 25 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

СТАТТЯ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

Пункт 1 статті 1

МИРНЕ ВОЛОДІННЯ МАЙНОМ

Прийняття органами влади Італії постанови про конфіскацію, спрямовану на вилучення з музею Гетті у США бронзової статуї класичного грецького періоду: *відсутність порушення*

«Центр Гетті та інші проти Італії» (*The J. Paul Getty Trust and Others v. Italy*), № 35271/19, 02 травня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

СТАТТЯ 2 ПРОТОКОЛУ № 4

Пункт 2 статті 1

СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ

Превентивний наказ про введення комендантської години,
виданий відповідно до законодавства про надзвичайний стан
після терористичних актів, щодо двох заявників,
підозрюваних в участі в насильницьких діях під час саміту
COP21: *відсутність порушення; порушення*

**«Доменжу проти Франції» (*Domenjoud v. France*), №№ 34749/16 і 79607/17,
16 травня 2024 року**

Рішення | Стислий виклад

Справи за Державою-відповідачем

БЕЛЬГІЯ

«Виконавчий орган мусульман Бельгії та інші проти Бельгії» (*Exekutief van de Moslims van België and Others v. Belgium*), № 16760/22 та інші,
13 лютого 2024 року
Рішення | Стислий виклад

ДАНІЯ

«Діан проти Данії» (*Dian v. Denmark*) (ухв.), № 44002/22, 21 травня 2024 року
<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14338> Ухвала | Стислий виклад

ІСПАНІЯ

«Піндо Мулла проти Іспанії» (*Pindo Mulla v. Spain*) [ВП], № 15541/20,
17 вересня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

ІТАЛІЯ

«Центр Гетті та інші проти Італії» (*The J. Paul Getty Trust and Others v. Italy*), № 35271/19, 02 травня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

ПОРТУГАЛІЯ

«Дуарте Агустіну та інші проти Португалії та 32 інші» (*Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Others*) (ухв.) [ВП], № 39371/20,
09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14303> Ухвала | Стислий виклад

РОСІЯ

«Україна проти Росії (щодо Криму)» (*Ukraine v. Russia (re Crimea)*) [ВП],
№№ 20958/14 та 38334/18, 25 червня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

САН-МАРИНО

«Паскінеллі та інші проти Сан-Марино» (*Pasquinelli and Others v. San Marino*), № 24622/22,
29 серпня 2024 року (не остаточне)
Рішення | Стислий виклад

«Фаббрі та інші проти Сан-Марино» (*Fabbri and Others v. San Marino*) [ВП], №№ 6319/21 та інші,
24 вересня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО

«Нілон та Галлам проти Сполученого Королівства» (*Nealon and Hallam v. the United Kingdom*) [ВП], № 32483/19 і 35049/19, 11 червня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

ТУРЕЧЧИНА

«Айдин Сефа Акай проти Туреччини» (*Aydin Sefa Akay v. Türkiye*), № 59/17, 23 квітня 2024 року
Рішення | Стислий виклад

УГОРЩИНА

«Даніель Карсай проти Угорщини»
(*Dániel Karsai v. Hungary*), № 32312/23,
13 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

УКРАЇНА

«Богдан проти України» (*Bogdan v. Ukraine*), № 3016/16, 08 лютого
2024 року

Рішення | Стислий виклад

ФРАНЦІЯ

«Доменжу проти Франції» (*Domenjoud v. France*), №№ 34749/16 і 79607/17,
16 травня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

«Карем проти Франції» (*Carême v. France*) (ухв.) [ВП], № 7189/21,
09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14300> Ухвала | Стислий виклад

«М.А. та інші проти Франції» (*M.A. and Others v. France*), №№ 63664/19 та інші,
17 вересня 2024 року (не остаточне)

Рішення | Стислий виклад

ШВЕЙЦАРІЯ

«Ферайн КлімаСеньйоріннен Швайц та інші проти Швейцарії» (*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland*) [ВП], № 53600/20,
09 квітня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Справи за заявником

А

«Айдин Сефа Акай проти Туреччини»
(*Aydın Sefa Akay v. Türkiye*), № 59/17,
23 квітня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Б

«Богдан проти України» (*Bogdan v. Ukraine*), № 3016/16, 08 лютого
2024 року

Рішення | Стислий виклад

В

«Виконавчий орган мусульман Бельгії
та інші проти Бельгії» (*Exécutief van de
Moslims van België and Others
v. Belgium*), № 16760/22 та інші,
13 лютого 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Д

«Даніель Карсай проти Угорщини»
(*Dániel Karsai v. Hungary*), № 32312/23,
13 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

«Діан проти Данії» (*Dian v. Denmark*)
(ухв.), № 44002/22, 21 травня
2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14338> Ухвала | Стислий виклад

«Доменжу проти Франції» (*Domenjoud v. France*), №№ 34749/16 і 79607/17,
16 травня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

«Дуарте Агустіну та інші проти
Португалії та 32 інші» (*Duarte
Agostinho and Others v. Portugal and
32 Others*) (ухв.) [ВП], № 39371/20,
09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14303> Ухвала |
Стислий виклад

К

«Карем проти Франції» (*Carême v. France*) (ухв.)
[ВП], № 7189/21, 09 квітня 2024 року

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14300> Ухвала |
Стислий виклад

М

«М.А. та інші проти Франції» (*M.A. and
Others v. France*), №№ 63664/19 та інші,
17 вересня 2024 року (не остаточне)

Рішення | Стислий виклад

Н

«Нілон та Галлам проти Сполученого
Королівства» (*Nealon and Hallam v. the United
Kingdom*)
[ВП], № 32483/19 і 35049/19,
11 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

П

«Паскінеллі та інші проти Сан-
Маріно» (*Pasquinelli and Others v. San
Marino*), № 24622/22, 29 серпня
2024 року (не остаточне)

Рішення | Стислий виклад

«Піндо Мулла проти Іспанії» (*Pindo
Mulla v. Spain*) [ВП], № 15541/20,
17 вересня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

У

«Україна проти Росії (щодо Криму)» (*Ukraine
v. Russia (re Crimea)*) [ВП],
№№ 20958/14 та 38334/18, 25 червня 2024 року

Рішення | Стислий виклад

Ф

«Фаббрі та інші проти Сан-Марино»
(*Fabbri and Others v. San Marino*) [ВП],
№№ 6319/21 та інші, 24 вересня
2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

«Ферайн КлімаСеньйоріннен Швайц та
інші проти Швейцарії» (*Verein
KlimaSeniorinnen Schweiz and Others
v. Switzerland*) [ВП], № 53600/20,
09 квітня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)

Ц

«Центр Гетті та інші проти Італії»
(*The J. Paul Getty Trust and Others v. Italy*),
№ 35271/19, 02 травня 2024 року

[Рішення](#) | [Стислий виклад](#)